

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Parallela Geographiae Veteris Et Novae

Briet, Philippe

Parisiis, 1648

Cap. I. De Gallia in communi.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13147

In Monte *Cauno*, vulgò *Moncayo*, si oues pascantur ante solis ortum procul dubio intereunt. *Historia Hispanica.*

In quodam huius Regni agro lapides reperiuntur, eiusdem coloris, & magnitudinis cum oleis. Item & alij, quos natura in cornices sic efformauit, vt arte elaboratas iurares. *Ioan. Eusebius.*

Villæ in Cæsaraugusta Diœcesi Campana mirabilis sponte sonans quoties res Christiana accepit aliquid detrimenti. Cuius rei multa in actis publicis consignata sunt testimonia. *Varius lib. 2. de fascinatione cap. 14. & Mariana Hist. lib. 21.*

Apud oppidum *Olianam* ad Sicorim ædes virginis quam *Castel Vedressem* dicunt, ad quam quotannis mense Martio die Veneris aliquo, ex Insulâ quam Fl. Sicoris efficit, exsurgunt tria luminaria cærulei coloris, basilicam subeunt per fenestras, accendunt luminaria, & functa suo munere egrediuntur, atque disparent. Quot indigenæ tot testes. *Ioan. Nierembergius.*

LIBER SEXTVS.

De Gallia Antiqua.

ROMANORVM, atque Græcorum terror Gallia, & cuius incolæ nihil aliud reformidarunt quàm ne cælum in ipsos rueret, huic libro materiam sufficiet.

CAPVT PRIMVM.

De Gallia in communi.

Hic agemus de Nomine Gallia, Quantitate, Qualitate, Moribus, Mercibus, Linguâ, Religione, Politia, primâ denique eius diuisione.

§. 1. *Nomen Gallia.*

PRÆTERMITTO hîc quæ habet fabulosa Robertus Cænalis, dum Gallos deducit à voce Armeniacâ *Gallim* quæ inundationem sonat: & dictum esse putat Noëmum *Gallum* quasi ab inundatione seruatum. Certè Xenophon in æquiuocis ait atauum Nini à Babiloniis *Gallum* appellari.

Primò igitur aliqui apud Isidorum deducunt Gallorum nomen à Græco γάλα *lac*, quoniam lactei sunt coloris, si cum Italis componantur.

Secundò Diodorus Siculus à Galathâ Herculis filiâ nomen hoc elicit.

Tertiò Timagenes apud Ammianum Marcellinum lib. xv. ait Gallos, seu Galatas nuncupatos esse à Galathâ quadam, quæ fuit mater Celti, subditis suis carissimi, ex quo & Galli dicti sunt Celtæ.

Quartò Appianus in Illyricis, ait appellatos esse Gallos, à Gallo filio Polyphemi, qui ex Galatheâ tres filios suscepit, Celtum, Gallum & Illyricum.

Quintò Grammatici quidam Veteres volebant *Celtas* nomen accepisse à Græco κελῆται *Equites*, & κελπίζω *equum agito*, quòd ex equis optimè depugnarent.

§. 2. *Quantitas Gallie.*

LONGITVDO eius attenditur apud Strabonem à *Veneris Templo* in ultimo Pyrenæo ad *Vari Fl. ostia*, quæ distantia à quibusdam apud eum est 2600. stadiorum, aliis 2809. Ipse ex viâ publicâ hanc dimetiens, dat ei 277. Milliaria, hoc est 2216. stadiorum. Apud Ptolemæum verò desumitur ex *Gobæo Promontorio* longit. G. 15. M. 15. latit. 49. M. 45. ad Montem *Adulam*, long. G. 29. M. 30. latit. 45. M. 20. quod spatium ad maiorem circulum reuocatum dat 5200. stadiorum, seu Mil. 620.

LATITVDO desumitur ex prædicto *Veneris Templo* lat. 42. 20. Mil. ad *Rheni Orientale ostium*, Grad. 11. min. 40. hoc est stadiorum 2960. aut Milliarium 370. Ex Strabone nihil certi de eâ colligi potest.

§. 3. *Qualitas Gallie.*

IN genere tota Regio humidior est; cuius causam Seneca lib. 3. nat. quæst. in humorem cæli refundere videtur: Strabo in fluuios quibus alluitur, ποταμοῖς κατέβρυτος ἢ χόεσι. Non esse nimium frigidam innuit Iulianus Imperator: quare quæ leguntur de eius frigore ad Belgicam referenda sunt. Ventosam quoque facit Seneca, sed potissimum in eam sæuire ait Circium, cui templum

Augustus consecrauit. Nulla aut paucissima habet animalia venenata. Itaque indigenæ vtuntur pro veneno Taxi arboris succo, quæ arbor tam mortifera, vt sit satis ad mortem, in eius umbrâ dormiisse, vt testatur Dioscorides. Iam de eius qualitate tria perhibentur, quòd sit *ferax*, quòd *diues*, quòd *populosa*.

FERAX, Frumenti maximè & pasuorum dicitur *Straboni*, *Mele*, & *Solino*. Nihil in eâ otiosum esse tradit *Strabo*: itémque alere omnis generis pecus. Vino carere immuunt *Liuius* & *Strabo*, & plerique veterum; sed quia olim hîc incultæ vineæ. Certè postea Bituricæ vitis, & Arueni vini meminere. Ferebat & omnis generis fructus, quos dabat Italia, excipit tamen *Strabo* Ficum & Oleam, sed de Celticâ loquens. Itaque exclamations Ciceronis de Pro. Consul. omnino hyperbolicæ sunt.

DIVES Regio *πολύχρυσος*, abundans auro, *Straboni*. Testes tot fodinæ, quarum idem meminit in Cemeniis montibus apud Ruthenos, Gabalos, Tarbellos, vt taceam Tarnim auriferum Fl. Aufonij. Hinc multis in locis thesauros habuit Celtica, quos paludibus incolæ ad custodiam immergebant. Quare Romani Galliâ potiti paludes locauerunt, vnde aliqui molas ex argento eduxerunt. Testis quoque Luerius pater Bituiti, qui per campum obambulans monetam auream, & argenteam dispergebat, quam comites colligebant, hæc *Strabo*. Hæ autem diuitiæ existebant quoque ex mercibus, propter facilem earum deportationem per flumina, vt idem *Strabo* notat.

POPULOSA, in eâ agnoscit *Strabo* *πολυανθρωπίαν*, idcirco hîc etiam syluas, & paludes coli. Causam refert in mulieres, quas *ποχίδαι* vocat, & *τρέφειν ἀγαθαί*. Id quoque colligitur ex copiis, quas eduxerunt, coloniis quas miserunt. Vbi enim gentium non refederunt Celtæ? In Hispaniâ, in Germaniâ, in Illyrico, in Italiâ, in Græciâ, in Asiâ. Certè huius non leue argumentum quòd Aruerni soli sæpè cum cc. Millibus restiterint Romanis, cccc. etiam Millibus cum Iulio Cæsare pugnaverint, vt notat *Strabo*. At quàm multi alij populi Aruernis pares? Et verò si qua Celticis Appiani fides in Galliâ trecentæ Gentes, vrbes suprâ octingentæ numerabantur.

§. 4. *Mores Gallorum.*

His complectemur, vitia, virtutes, vestes, arma, domus, victum, funera.

NVM. 1. *Vitia Gallorum.*

Dvo maximè recensentur, quòd crudeles, quòd imprudentes; ad imprudentiam leuitas reuocatur.

CRVDELITAS elucebat in quatuor. 1. Quòd in caluariis hostium auro exornatis biberent; quòd illustrium virorum capita non redderent, nisi tantumdem auri rependeretur; ita *Strabo & Linius*. 2. Quòd homines Diis suis immolarent, sagittis conficientes, aut agentes in crucem, aut in colosso ligneo cum animalibus comburentes. 3. Quòd ex palpitatione, & sanguine morientium ariolarentur. 4. Quòd ad consilia bellica extremum qui veniret omnibus suppliciis tortum enecarent. *Cesar*.

IMPRVDENTIA ex quatuor capitibus probatur. 1. Quia animo magis quàm ratione pugnabant, *Polybius*: & μετὰ ἀεισέλειας, inconsideratè, *Strabo*, quare facillimè à Romanis deuicti. 2. Quòd peregrinos & mercatores interrogarent, & rumores ab iis sedulò expiscarentur, & his auditionibus permoti de summis sæpe rebus deliberarent: ita *Cesar* & plerique alij. 3. Quòd mulieres suas in consilium adhiberent, & ex earum arbitrio bella committerent, *Plutarchus*, & *Polyenus*. 4. Quòd vicinis læsis illicò currerent ad arma, quasi ipsi læsi essent; ita *Cesar*.

NVM. 2. *Virtutes Gallorum.*

FORTITVDO prima & propria Gallorum erat: μαχηταὶ πάντες τῆ φύσει, *Strabo*, qui etiam vocat τὸ φύλον ἀρειμόδιον ἔ θυμικόν, ideòque à Romanis coactos esse γαργύειν. Mortis erant supra modum contemptores; vnde & collabentibus domibus, aut ardentibus non fugiebant, *Alianus*. Leuem retrocessionem in bello magno probro ducebant, *Leo Imperator*. quòd spectat istud Flacci,

Non pauentis funera Gallie.

Inde inter se facillimè decertabant, aliquando pro femore pedis, quod strenuissimus rapere solebat; hoc sibi si vendicaret alius

cum eo vsque ad mortem depugnabat. Eodem pertinent *Soldury* Cæsaris, *Siloduni* Athenæi, qui se deuoueant non redituros ex acie nisi victores. Hinc Romanis tantum terroris incusserunt, vt lex quæ eximebat sacerdotes, & senes à militiâ, nominatim tumultum Gallicum exciperet; & posterioribus temporibus eorum equitatus magnâ ex parte Gallicus esset. Non est tamen negandum habuisse aliquid cum suis niuibus simile, sudore & æstu statim defecisse, primum imperum fuisse quidem plusquam virorum, sed secundum minorem quàm fœminarum, *Linus*, *Florus*, & alij Romani scriptores.

SIMPLICITAS ἀπλῆν ἢ ὀκακόντες φύλον, *simplices & minimè mali*, *Straboni*, ideòque facilè conueniebant, faciliùs persuadebantur. *Hirtius*, homines aperti ac minimè insidiosi. In conciliis cuique licebat repugnare, sed si quis importuniùs obloqueretur accedebat ad eum licet stricto ferro minitabundus, si pergeret tantumdem ex eius sago rescindebat, vt reliquum esset inutile.

HOSPITALES, grauiùs animaduertebant in eum qui peregrinum, quàm qui ciuem cecidisset: huic enim exilium, illi mors irrogabatur, *Stobæus*. Huc quoque spectat *Heraclea* via per Celtas ex Italiâ ad Celtiberos strata, in qua indigenæ transeuntes obseruabant ne quid mali paterentur: quia lege pœnas pendebant in quorum finibus admissum esset maleficium: *Aristoteles*.

SOBRII dant operam ne sint obese μήτε περιγεσσαι, & si quis adolescens mensuram excederet zonæ sibi præscriptæ, multabatur. *Ephorus apud Strabonem*.

CASTI, prolis tantum causâ Veneri indulgebant, *Iulianus*. Itaque quod ait *Strabo* de prostituentibus τὴν ἀκμὴν adolescentibus, παιδεγεία, de quâ *Aristoteles*, & *Athenæus*, pueri nubentes de quibus *D. Clemens*, & alia eiusmodi naturæ ludibria ad *Massilienses* amandanda, qui Græcorum oribus inquinati erant: alioqui quomodo tam populosa fuisset Gallia?

LITERARVM AMANTES: 1. Habent facundiam suam, magistròsque sapientiæ *Druydas*, *Mela*. 2. Omnes eloquentes, *Gallia* vel potius *Nutricula* *causidicorum*, & *Gallia* *causidicos* docuit *facunda Britannos*, &c. 3. Ciuitates conducebant *Medicos* & *Sophistas*. 4. *Strabo* & *Diodorus* à doctrina minus alienos faciunt. Mirum ergo cur eos *Seruius* ingenij pigrioris, *Firmicus* stolidos, *Iulianus* stupidos appellent.

N V M. 3. *Cultus & vestes.*

Proceri erant omnes Galli, ideóque Romanos contemnebant; *Cæsar*, *Hirtius*. *Candidi* lactea colla auro innectuntur, *Virg.* Comam alebant, *Strabo*, *Liuius*. Capillos duriores reddebant vt coma arre-cta stare posset, *Diodorus*. Aurea ferè seu flaua cæsaries. Barba promissa, *Liuius*: *Diodorus* tamen ait Nobiles genas radere, barbam autem sicalere, vt cibo potúque inficiatur.

VESTES eorum: 1. Sagum, Virgatis lucent sagulis. 2. Vestis fissilis manicata ad nates demissa *vn Instacorps*. Dimidiásque nates Gallica palla tegit. 3. Bardocucullo Santonico utebantur. 4. Braccas induebant vel laxas, vel circum extensas. 5. Vestem ex lanâ, lanâ vocabant, seu vt vult *Casaubonus* Chlenam.

N V M. 4. *Arma.*

Scutum longius, sed breuius ornatum animalium formis paulum extantibus, item & corallio. *Liuius*, *Polybius*, *Plinius*.

Galea ærea paulo eminentior dicta *Mirmillonium*, in qua quadrupedum & volucrum effigies, itémque cornua, *Diodorus*.

Gladus longus, grauis, sine mucrone, malè fabricatus, ex molli ferro, *Liuius*, *Plutarcho*, *Polybio*: ærea catena ex dextro latere pendens, *Diodoro*: Corallio ornatus, *Plinio*.

Currus Rostratus: Couinum Belgis, aliter *Essedum*. In pace *Rheda* erat virorum, *Petorium* fœminarum.

Tela variis nominibus dicta *Gæsa*, *Cataya*, *Materis*, seu *Meris*, *Cæsari* *Matura*. At *Groffæ*, & *Spari* leuiores sagittæ.

Cansibus item pugnant, *Strabo*, & *Diodorus*.

N V M. 5. *Domus & Lectus.*

Domus sæpe in syluis, aliquando ad flumina æstus vitandi gratiâ Stramento eas operiunt, *Cæsar*. Rotundæ sunt magno imposito fastigio, *Strabo*. Ianuas numquam claudunt, *Stobæus*. Villas habent, sed nullis mœnibus septas, imò & vrbes muris cingere à Græcis *Massiliensibus* tantùm didicerunt.

Lectus. In terra super strato gramine dormiunt, *Cæsar*. In ferarum pellibus, *Polybius*.

N V M. 6. *Victus.*

1. Sedendo cœnant in solo super pellibus luporum & canum in medio præstantissima sedes, *Strabo, Diodorus*. At eis thoros etiam assignat *Diodorus*.

2. Ministrant eis iuniores in ætate tenerâ, & hi vasa bibentibus circumferunt, *Strabo*.

3. Multis patinarum loco sunt canistra lignea, vitilibus contexta. Bibunt autem in vasis fictilibus, aut argenteis instar ollæ.

4. Panem fermento leuiorem faciunt, *Plinius*.

5. Delectantur suillis carnibus tum recentibus, tum salitis. Item & feris quas sagittis interficiunt illitis veneno, sic enim earum carnes fieri teneriores arbitrantur, sed illicò vulnus circumcidunt, ne caro putrescat. Carnem autem hanc aut elixam, aut prunis assam, vel veru circumactam comedunt; artus integros ambabus manibus tenentes more leonum dilaniant, si quid ægriùs reuellatur, cultero præcidunt. *Athenæus*.

6. Potus ditioribus vinum Italicum, ei paululum aquæ infundunt, idque *Dercoma* nominant. Item ex hordeo zythum conficiunt: Itemque multiplices potus effinxerunt ad vini formam, *Ammianus*. Sorbillant autem paulatim pitissantes.

N V M. 7. *Funera.*

1. Magnifica sunt; omnia quæ grata fuerunt demortuo cum eo comburuntur, imò & animalia, ferui, clientes; *Cæsar*.

2. Defodiunt & cum ipsis apta viuentibus; *Mela*.

3. Immittunt epistolas in amicorum pyram, & aliquando se in eam præcipitant; *Diodorus*.

4. Reseruabant exactionem crediti, & mutui ad inferos; *Valerius Max.*

5. In Busto virorum fortium pernoctabant, & inde oracula capiebant, *Tertullianus*.

§. 5. *Merces Gallia.*

1. LINVM ad vela conferenda, *Strabo & Plinius*.

2. Pernæ exquisitissimæ *Athenæo & Varro*; hîc enim altitudine sues præcellunt. Item afferebantur Romam, *Varro* teste, cum

pernis petafones *des Eſchinées*, & Tomacinx, ſeu Tomacla, *des ſaulſſes*.

3. Multum aris ex variis fodinis. *Cæſar*.
4. Canes optimi, *Ouidius*, *Oppianus*, *Gratius*.
5. Equæ famâ celebratæ; *Trebellius in Claudio*.
6. Lana *Varroni*, licet eam paulo aſperioſiorem dicat *Strabo*.
7. Nardus ad conficiendam theriacam, *Galenus*.
8. Vaccinia purpura ad tingendas ſeruorum veſtes; *Plinius*.

§. 6. *Lingua Gallorum.*

DE eâ quadruplex opinio. *Prima*, fuiſſe Celtis, Belgis & Aquitanis proprias, quia moribus & linguâ diſſidere dicuntur à Cæſare, has ergo putant aliqui euaniſſe. Sed diſta Cæſaris explicanda de variis dialectis indicat *Sidonius*, qui vnus linguæ Gallorum meminit quam Celticam vocat: itemque *Strabo* ſub initium 4. qui præter Aquitanos οὐ ὁμογλώτῃσι ἀλλὰ μικρὸν παρελάτῃοντας ταῖς γλώτῃσι. Sed quænam illa?

Secunda, eſt *Glareani* qui Germanicam Ciszhenanam putat, vt Helueticam, aut Treuirenſem, quia *S. Hieronymus* ait linguam Galatarum Aſiaticorum eſſe ſimilem ei quâ loquebantur Treuiri ſuo tempore. Falfum planè, quia *Tacitus* de moribus Germanorum colligit Gothinos in Germania non fuiſſe origine Germanos, quia Gallicâ linguâ utebantur.

Tertia, Græcè locutos eſſe putat, quia in Helueticorum caſtris libros reperit Cæſar, in quibus nomina militum continebantur ſcripta Græcè: confirmatur, quia tempore *Strabonis* instrumenta publica Græcè ſcribebantur. Falfum item: cur enim ad Cæſarem *Q. Cicero* obſeſſus Græcè reſcripſiſſet ne litteræ interciperentur?

Quarta denique ait eandem fuiſſe cum Britannicâ, vt libro tertio manifeſtè probauimus.

§. 7. *Religio Gallorum.*

IMPERITE, aut malitioſè *Tullius* omnem Gallis religionem ademit, ſi quidem *Liuius* eis perinſenſus non negligètes Religionis dixit. De illâ tria conſiderabimus, Deos, ſacerdotes, ſacra.

DIi Gallorum multi, præcipuus *Mercurius* quem Teutatem, vel Teutanem vocant; *Cæsar*.

Iupiter, ab eis *Taramis* dictus, *Taran* autem illis tonare est. Colebatur sub specie altissimæ quercus.

Hefus, seu *Efus*, aliis *Mars*, cui omnia in bello capta sæpe deuocabant; *Cæsar*: quem etiam sub Imperatoribus omnium Deorum fecerunt heredem; *Vlpianus*.

Belenus, seu *Belis*, fortè *Tibelenus* Tertulliani, & *Abellio* Scaligeri, qui *Apollo* creditur.

Serapis Deus, idem fortè cum *Plutone*. Alij, Onuana dea, Diana Arduina, Vulcanus, Dusij dæmones immundi, quorum meminit S. Augustinus.

SACERDOTES eorum celeberrimi *Druidæ*, ita dicti à voce *Druid* quercus. Apage enim hinc *Druthin* Germanicum quod Deum, & Saxonicum *Drij* quod Magum sonat, sicut & *Drium* quartum Gallorum Regem Pseudoberosi. Dicti sunt à Græcis *Semnothei*, quasi Deorum cultores, & *Samothei* apud Eustathium à voce *Σάμοι*, fastigia propter excellentiam doctrinæ: Robertus Cænalis sic dictos putat à *Samote Dite*. Quò pertrahit hoc Cæsar, Gallos gloriari se habere *Ditem* patrem. Vocati sunt & *Saronides* à *Sarone* quodam: an Rex ille tertius Gallorum, quem Pseudoberosus induxit. Hi porrò adolescentes erudiebant, mysteria sua occultabant, memoriæ multa carmina credebant, de philosophia disputabant, credebant animas immortales, Viscum colligebant certo anni tempore, ius dicebant, sed maximè de cæde. Omnibus præerat vnus, qui aliquando armis de principatu certabat. Eorum vestigia hæere putant in voce *Dræux*, oppidi olim Carnutum, apud quos præcipuam fuisse liquet sedem *Druidum*.

Vates Straboni, Amiano *Eubages*, sacrificabant, & naturæ abdita rimabantur.

Bardi à voce Gallicâ quæ Cantorem sonat, vt ait Sulpitius in *Lucanum*, an à *Bardo* Pseudoberosi. Hi Poëtæ erant, & musici, atque Ducum præclara facinora occinebant. Auctoritatis porrò tantæ, ait *Diodorus*, vt pugnas solo cantu inhiberent.

SACRIFICIA. Homines immolabant, & ex iis cadentibus, & fuso sanguine futura colligebant, vt supra diximus. Imò & vt morbum vitarent, aut grande periculum, deuocabant se, & immolabant adhibito *Druidâ*; *Cæsar*. Dum adorabant corpus

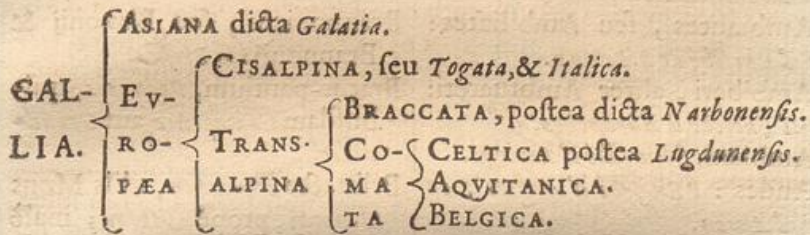
in læuam torquebant, *Plinius*; conuersi in dextram, *Athenens.*

§. 8. *Politia Gallorum.*

NON hîc attingam Annij commenta, quæ suo Berofo affinxit. Certiora sunt quæ habet Liuius lib. 5. regnante Tarquinio Prisco, Biturigas toti Celticæ dedisse Regem, tumque Ambigatum dictum. Sed procedente tempore mutatus Reip. status, aliis populis Monarchiam, aliis Aristocratiam præferentibus. Apud Aruernos & Heduos tempore Cæsaris creabantur magistratus, apud Senonas, Sequanos, Bellouacos, Reges Eligebantur autem ex virtute, vt ex Cæsare collegimus. Tandem ab eo omnes deuieti sunt, qui Romam ipsam deuicerat, inquit *Mela*, paucis libertate seruata, quæ sensim quoque euauit. Sub Imperatoribus vsque ad Maximinum auaritiæ potiùs Romanorum quàm Barbarorum incursionibus patuit: quid enim sub Tiberio, sub Nerone, sub initia Seueri non est passa Gallia? Maximinus & Decius in eam irrumpentes Germanos represserunt. Sub Gallieno pessimè acceptæ item à Germanis, qui tum primùm ab Aurelio victore dicuntur Franci. Tum quoque hîc nouem ex 30. Tyrannis rerum potiti sunt, præcipui Posthumus, Lollianus, Marius, Victorinus, Victoria eius coniux, Terricus ab Aureliano, quia voluit, victus. Postea dirius vexatæ à Germanis Gallia, sub Probo, Diocletiano, Constantino, sub quo etiam adiunctæ sunt turbæ domesticæ, creato Augustoduni Magnentio, itémque postea Syluano Francorum duce, qui Colonia cæsus est. Per Iulianum Apostatam etiam irrumpentes Germani repressi sunt, sed iterum renouatæ sub Iouiano & Valentiniano eorum excursiones, à quo etiam euocati Burgundiones Germanorum hostes, & cum damno Romanorum irrisi. Neque melior sub Valente, & Gratiano status, & maximè cæso per Maximum Tyrannum Gratiano: quando & pars Galliarum, Armorica dicta, Britannis cessit. Sed compositæ per Theodosium turbæ, ac restitutus Imperio Occidentis Valentinianus secundus. Sub Honorio huc Barbari penè omnes confluxerunt. Tum ab Galliâ repulsi Franci, sed Gothi Aquitaniam, & Narbonensem prouinciam occupauerunt; Burgundi Sequanorum agrû, hîcque & vicinis regionibus tenaciùs adhæserunt. Sub Valentiniano tertio Aëtius Romanorum Imperium hîc reparare potuisset

à quo Pharamūdus, & filius eius Clodio Comatus Rheno coërciti sunt; sed obstitit inuidia Imperatoris. Venit euocatus in Gallias Merouæus, vt obsisteret Attilæ; victus Attila; & sublato Aëtio, Franci in Galliâ resederunt in Belgica, vbi Regio primùm Francia dicta, quæ sensim accreuit, & nobilissimæ Christianorum Monarchiæ dedit initium.

§. 9. *Diuisio generalis.*

CAPVT II.

Diuisio Galliarum ex Iulio Cæsare.

Sic loquitur lib. I. Commentariorum Cæsar. *Gallia est omnis diuisa in partes tres, quarum vnâ incolebant BELGÆ. Aliam AQUITANI, tertiam qui ipsorum lingua CELTÆ nostra GALLI appellantur, &c.*

Gallos ab Aquitanis Garumna flumen, à Belgis Matrona, & Sequana diuidunt. Et paulò post. Lacus Lemanus, & flumen Rhodanus PROVINCIAM NOSTRAM ab Heluetiis diuidunt. Quomodo autem diuisio hæc conueniat cum verbis Strabonis ex Iulij Cæsaris Commentariis, legatur Casaubonus ad principium lib. 4. eiusdem Strabonis.

SYLLABVS VOCVM IVLII CÆSARIS.

<p>A</p> <p>A Dualdubis vox corrupta pro Dubis.</p> <p>Aduatici: Comté de Namur, & partie du Brabant.</p>	<p>Aduatuca, seu Aduaca: Tongerē.</p> <p>Ædui: les Eueschez d'Autun, Châlons, Neuers, & partie de celuy de Mafcon.</p> <p>Agendicum: Sens.</p>
--	--

T t ij